

NOTRANJEC

Izhaja vsake soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Preki sod v zlati Pragi.

V Pragi hodijo vsak dan proti poldnevu po glavni in najbolj obljudeni ulici izzivat nemški študentje (burši), našemljeni s čepicami in trakovi v pruskih barvah. Čehi so ta izzivanja dolgo let prenašali, končno so se ujunčili in par buršakov našeškali, ker so maskare po cesti še kričale in Čehi psovale. Čehi so zahtevali, naj se Nemcem te predpustne šale prepovejo. Ministrstvo pa se ni upalo tega storiti, ker so Nemci zagrozili, da razženo parlament, če bi ne smeli burši več v čepicah na praške ulice! Te grožnje se je c. kr. vlada zbala. Vsak dan se je zbralo na tisoče Čehov na „Prikopih“ gledat nemške šeme. Vlada je pošiljala stotine orožnikov in bataljonov vojakov, da so v senci bajonetov lahko hodili sem in tja nemški burši. Lep poklic za c. in kr. armado, da varuje sprehode izzivajočim pustolovcem!

Umevno je, da se je končno Čehom razgrela kri. Sicer niso nikomur nič žalega storili, a v protest c. kr. zavarovancem burševstva so zažgali par cesarskih zastav, oziroma jih potrgali s hiš. „Živela Srbija“ se je razlegalo po praških ulicah. To je vlado pogrelo, kajti simpatije do naših bratov Srbov so pri nas skoro „veleizdaja“.

Proglasilo se je nad Prago preki (nagli) sod. Krvnik je nemudoma odpotoval v Prago, da obesi prvega Čeha, ki bi na cesti kaj razgrajal. V Pragi je sedaj mir.

Zopet in zopet se potrjuje, da smo Slovani tujci v tej državi. Noče nas poznati, če ravno smo v večini. C. kr. vlada je raje razglasila, da bo obešen vsak, ki bo po praških ulicah klical in demonstriral, kot da bi na kratko prepovedala nemškim dijaškim šemam, da ne smejo v nemških barvah na cesto. Raje se žali ves narod, nego ustavi brezvestno izzivanje par v Prago privandranih mladeničev. Ali bi vlada razglasila v Gradcu preki sod, če bi Nemci pretepali Slovence, ki bi po graških ulicah hodili v slovenskih barvah? Ne! Po graških ulicah se slovenska trobojnica ne sme pokazati. Živela c. kr. pravičnost!

Politične vesti.

Parlament se je zopet zbral dne 3. t. m. Vlada je po svojih strankah predlagala, da se razpravlja o proračunskem provizoriju in o zakonu o priklopljenju Bosne nujnim potom. Prvi je govoril socijalni demokrat dr. Adler, ki je izjavil, da bodo socijalisti glasovali za nujnost proračunskega provizorija. S čim je vlada pridobila socijalne demokrate, ni znano. Najnovejša vladna stranka je s tem sedanji nemško-nacionalni vladi pomagala iz stiske.

Sestava koalicijskega ministerstva se bo vsled praških dogodkov zopet zavlekla, bržkone preko novega leta.

Avstrijski cesar je 2. decembra praznoval 60letnico, odkar je zasedel prestol. Na Ogrskem niso praznovali, ker pravzaprav priznavajo cesarja šele izza l. 1867 ozir. 1868.

Zasledovanje slovenskega časopisja na Kranjskem se nadaljuje. Grof Korinski s frazami tolaži, a pri tem kruto zaplenjuje vse, kar mu ne diši.

Vseslovanska šolska družba. Po vzgledu vse-nemške družbe Šulferajn in društva Zidmark, bi bilo treba, da ustanovimo tudi Slovani vseslovansko ali vsaj jugoslovansko društvo s podobnimi cilji.

Turški bojkot. Veliki vezir Kiamil Paša je izjavil, da bo turška vlada zabranjevala bojkot avstrijskega blaga, kolikor bo v njenih močeh. Pustili so zato v Carigradu, da je oddal lojdov parnik „Bregenc“ pošto in da so izstopili potniki, kar se preje tudi ni dovolilo. Blaga pa še niso oddali, ker se je to zabranilo. Bojkot avstrijskega blaga traja torej še.

Domače vesti.

Zaplemba. „Notranjec“ preteklega tedna je bil zaplenjen zaradi enega samega stavka (pet besed) v katerem se je ironično namignilo, naj Slovenci po zgledu Italijanov delujejo, pa jim bodo vseučilišne težnje

uslišane. Zablembo je jasen znak, da se hoče naš list preganjati in oškodovati, ker vladi ni ljub. A kakor že rečeno, grof Korinski se moti. Tako postopanje mu ne prinese deželnega predsedstva.

Uradne vesti. Pri deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis firme Kranjska čebelarska zadruga v Ilirski Bistrici, reg. zadr. z omej. jamstvom v združni register. Udje načelstva so: Anton Žnidaršič, industrijec; Ivan Bilec, trg. poslovodja; Anton Logar, zidarski mojster; Mih. Urbančič, železniški čuvaj.

Odlikovanja. Tajni svetnik je postal knezonadškof v Gorici F. Sedej. Plemstvo je zadobil deželni glavar Šuklje. Komturni križ z zvezdo je dobil poslanec dr. I. Šušteršič. Vitežki križec Leopoldovega reda je dobil dr. Ploj. Komturni križec je dobil poslanec J. Pogachnik. Red železne krone je dobil predsednik trg. in obrtn. zbornice Josip Lenarčič. Vitežki križec Fran Josipovega reda sta dobila c. kr. deželnovladni svetnik Ivan Nosan v Vipavi in sodni tajnik F. Milčinski v Ljubljani. Častniški križec je dosegel ptujski župan Ornig (!) Naslov cesarskega svetnika je dobil ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc. Zlati zaslužni križec s krono so dobili: ravnatelj Glasbene Matice M. Hubad, rudniški upravitelj v Idriji Josip Kopač, Fran Pehaček, oskrbnik v Planini, Fran Šušteršič, višji revident in

postajenačelnik v Ljubljani, Fran Šerko župan itd. v Cerknici, Gregor Pikel, župan itd. v Postojni, Fran Štolfa, župan v Sežani. Zlati zaslužni križec: Edvard Dolenc, posestnik itd. v Orehku. Marija Kavčič, voditeljica v Idriji, Karel Majer, občinski svetnik na Vrhniki. Anton Skala, nadučitelj v Vipavi. Srebrni zaslužni križec s krono Fran Vončina v Idriji.

Javno predavanje. O priliki občnega zbora kmet. podružnice v Matenjivasi, v nedeljo dne 6. dec. t. l. ob 3. uri popoldne predaval bode gosp. A. Avsec, c. kr. sodni pristav o temi „Ljudstvo čuvaj se nepotrebnih pravn.“ Predavanje obeta biti velezanimivo in občekoristno ter je pričakovati obilne vdeležbe. Občni zbor in predavanje vrši se v gorenjih prostorih gostilne Bog in Narod ter je vstop prost.

„Domače ognjišče“ prinaša v zadnji številki poučno predavanje g. Ferd. Juvanca iz Postojne: Šola in domača hiša. Posnamemo par zlatih nauk: Za vzgojo je najvažnejše dobri vzgled očeta in matere. Pokorščina je temelj vzgoje. Ne razvajajmo otrok, da bodo srečni, ker bodo tudi z malim zadovoljni. Pre-skrbujmo otroka z učili, brigajmo se zato, da bi v šoli napredoval. Ne dajajmo otrokom opojnih pijač. Če vzgojimo otroke v dobre ljudi, bodo ti naš spomin blagoslavliali vse svoje življenje.

Listek.

Arhimandridova oporoka.

Roman iz Srbije. Spisal Josip Premk.

(Dalje.)

„Ali ti je žal, Plato!“ je rekla Klotilda in sedla k njemu.

„Ne, ni mi žal, ker sem vstregel tebi!“ je odgovoril Plato in ji ovil desnico okolu pasu.

„Da, ustregel si mi, a Serafinu nisi.“

„Kako?“ se je začudil Plato. „Ali ni zadovoljen?“

„Zdi se mi, da ne. Skratka, če bi ga videl zdaj, bi se čudil! Ošabnost, prezirljivost, krutost, vse nečednosti so se v par tednih združile v njem in vesela sem, da ga ne vidim.“

„To je vendar čudno!“ je zamrmral Plato in jo je pritisnil tesneje k sebi. „Kaj Klotilda, če bi bil zapazil, kaj je med nama!“

Klotilda je za hip obmolnila. Zgubančilo se ji je čelo, tesno je stisnila ustnice, potem pa se je ovila Platona kakor jegulja.

„Da Plato, on ve vse!“

„Kdo — on? On ve o najini . . . ni mogoče!“ je v pretrganih besedah zinil Plato in prijel Klotildo burno za roko.

„Pismo, ki si ga pisal meni“, je nadaljevala Klotilda, „je prejel in prečital, potem ga je oddal meni —“

„Ono pismo! to vendar ni mogoče! Torej ve, da sem danes tu! Ni mogoče! In vendar je odšel! Kako to?“ Plato se je vidno razburil in temna rdečica mu je zalila obraz.

„E, ti ga ne poznaš Plato“, je zavrnila Klotilda. „Odšel je, da, a bogve, kake načrte snuje. Mlad je, toda zvit kot star lisjak! Smejal se mi je v obraz, psoval me je in tudi tebe. Sedaj me niti ne pogleda! Z Germanom tičita skupaj po cele dneve. Germana ima na svoji strani, ker me tudi ta gleda, kakor bi bila njegova dekla!“

Plato je molče poslušal. Včasih je stisnil ustnice in besno pogledal po sobi, kakor bi hotel planiti na nekoga. „Tako je torej!“ je siknil, oči so se mu besno zablestele. „Ta črvič Serafin se vzdiga proti meni — kesal se bo, kmalu bo spoznal, kaj mu zamore učiniti vladika Plato!“

Dobro, da sem zvedel. Storim ga za dolgo neškodljivim. Potem se naj pa greje ob ljubici, kakor se le hoče; meni ne bo nastavljal mrež. — Ne vznemirjaj se torej Klotilda! Vidim, da ti ni nič zanj, ker te zasmehuje in psuje navzlic temu, da si njegova mati. Zaigral mu bo komadič, ki mu bo zvenel vse življenje v ušesih. Kaj ga briga tvoja ljubezen, kaj se briga zame, ko sva vendar prosta oba. Črvič je moj, suženj je. Če mu danes stisnem beraško palico v roko, mi ne more nihče ničesar. Pozabil je ohola sirota, kdo je višji, kdo nižji. In German mu pomaga! Tudi tega modrijana bom poplašal po svoje. Ne boj se Klotilda, ker sem jaz ob tebi. Poznam tvoje želje, že iz maščevanja do Serafina in Germana ti jih hočem izpolniti — trpela bosta, ker tako hočeta.“

Pri zadnjih besedah jo je tesno privil k sebi in jo poljubil v ustnice. „Oh Plato. Vem, da me ljubiš, to ti berem iz oči, toda bojim se, da bi sčasoma pozabil

Šolska jubilejna slavnost v Matenjivasi se je izvršila častno za prireditelja g. učitelja Starmana in v zadovoljnost roditeljev obdarovanih in pogoščenih otrok. Veselo znamenje časa je tudi veselje in zanimanje za šolo pri nas. Na jednostavni poziv g. prireditelja odzvali so se do male izjeme vsi prebivalci vasic Rakitnik, Grobišče in Matenjivas ter c. kr. dvorne kobilarne. Darovali so po možnosti toliko, da se je nabrala lepa svotica okolu 90 K za to slavnost. A naše maličke bilo je le gledati, kako so jim žarela ličeca blaženosti in veselja ob tako težko pričakovani veselici. Samo nekaj imamo še na srcu — da bi se namreč kmalu rešili tako naši otroci, kakor tudi g. učitelj iz zaduhlih in vlažnih prostorov sedanjega šolskega poslopja. Upamo in zahtevamo, da se prihodnjo spomlad prične z gradnjo nove dvorazrednice.

Gosp. Ivan Jelačin, lastnik „Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate“ v Ljubljani, je zopet poslal „Društvu slov. književnikov in časnikarjev“ izdatno podporo 100 K.

Ljubljancana, „nemška prijatelj“ Mahr in Achtschin sta napadla v Gradcu resnega in miroljubnega Slovenca g. T. ki je Notranjcem znan, ker je podaril uredništvu svoj spis: *Moje potovanje v Benetke*. Napadla sta ga zavratno, da se je onesvestil ter se je bilo bati naj-

hujšega. Sramota ljubljanskim nemškutarjem! Grob si kopljemo, ako jih podpiramo.

Zopet nova slovenska trgovina. Dosedanja trgovina nemškutarja Hugo Ihla v Ljubljani sta, kakor je razvideti iz današnjega inserata, kupila gg. Lenasi in Gerkman, in jo prevzela s 1. decembrom v svojo last. Oba sta izvrstna strokovnjaka in odločna Slovenca, na kar opozarjamo osobito Notranjce pri nakupovanju manufakturnega blaga. Ta sedaj slovenska trgovina se nahaja v Stritarjevih (Špitalskih) ulicah.

Die biedere deutsche Minderheit v Postojni ima jetiko. Nesreča se je zgodila. Južni železnici se je zljubilo postojnske „Zidmarkarje“ poslati deloma med Nemce, deloma med Italijane. Sicer se bo nekoliko postojnskih renegatov zgražalo, kako more južna železnica kaj takega ukreniti, a vse ne pomaga nič — šli bodo. Samo eden je bil med njimi zaveden Slovenec, drugi pa so bili ali pristni Nemci, ali pa nemčurji, kateri so se sicer hlinili za Slovence, niso pa ne krop, ne voda, z eno besedo renegat je. Mi jim pa voščimo srečno pot.

Slovenski trgovci so se začeli probujati. Kakor je vse slovenske sloje prešinila odločna misel, da je treba nositi slovenski denar samo Slovincem, ako hočemo postati gospodarsko neodvisni od Nemcev, tako

name. Serafin mi je bil edina opora, zdaj se mi je odrekel tudi on — nikogar nimam. Bodi moj — Plato — vsa sem tvoja, ker to hočeš — le ne zabi, ne zabi me!“

In vsa drhteča je izgubila obraz v njegovo gosto brado in ga burno stiskala sebi.

„Ne boj se Klotilda. Naši monastiri propadajo. Uničujejo jih podleži s pustolovskim življenjem, a tebi Klotilda naj pripade imetje tega, v kojem se nahajaš, da boš vedela, kdaj sva se ljubila. Pred oltar te ne morem peljati, to mi zabranjuje ta kamilavka, a preskrbel te bom za bodočnost!“

„To sem upala, od tebe, Plato in sedaj sem tvoja vsa!“ je zašepetala v enem dihu in se mu vrgla v naročje. Nje polni udje so zdrhteli strasti, tesno se ga je ovila in ga premagala.

„Klotilda!“

„Plato!“

Upihnila sta luč in njegova desnica se je oklenila njenega vratu.

Ko je tam v kotu zaječala postelj, sta Serafin in German, ki sta pri vratih poslušala pogovor, neslišno stopila stran.

Serafin je bil bled kot stena. German je vsaki čas pričakoval, da omedli. Slišal je bil krute besede matere in Platona, slišal svojo obsodbo, vedel je, da se topita radosti na krvosramnem ležišču. Težko se je premagal, da ni planil v sobo in pobil podleža Platona. German, ki je znal za njegov notranji boj, ga je držal z desnico ves čas z železjo močjo. Kako sta prišla na hodnik in v Serafinovo sobo, Serafin skoro ni znal. Šele ko je sedel na divan, se mu je izvil iz prsi prvi vzdih: „O prokleto!“

German je stal mogočno sredi sobe z resnim, zamišljenim obrazom. Temna gosta brada se mu je na lahno gibala, šepetal je nerazločne besede.

„In kaj zdaj, German?“ je vprašal Serafin po dolgem molku s tajnim glasom.

German se je ozrl vanj. Nikake žalosti ali pobitosti ni bilo v njegovem obrazu, samo tista mogočna resnost je odsevala iz njega.

„Kaj sedaj?“ je zamrmral polgasno. „Sedaj bi bilo prepozno govoriti in prenavljati o grehu. Boga mi, Serafin, ne sodim rad ljudi, a tvoja mati je — vlačuga!“ Serafin je ostal tih in German je opazil, da mu leskeče v očesu solza.

„Ne plakaj, prijatelj. Kdor nima moči, da bi prenesel vse, kar ga more doleteti v življenju — ta ni za življenje!“

„Kaj bi storil na mojem mestu?“ je vprašal Serafin, ne da bi ga pogledal, ker ga je bilo solz sram.

„Šel bi morda zdaj tja k njima in ju vprašal, ali je vredno, da zaradi kratke sladkosti ugonabljata in ubijata življenje dvajsetletnega mladeniča, od kojega ima svet še toliko pričakovati. In veruj mi, oba bi molčala . . . Ali pa bi — in to bo najbolje, mirno čakal nadaljnih stvari. Na vse moramo biti pripravljeni. Vedno le sanjaj o nesreči — Serafin. Ako te mesto nje dohiti sreča, je ta stokrat slajša — če se pa zgodi nesreča, se je izpolnilo tvoje pričakovanje in nič se ne boš razburjal. Tako delam jaz, zato se nisem vznemirjal ob njunem pogovoru.“ Nato je zapustil German sobo. Jutranja zora je našla Serafina še mirno sedečega na divanu.

so se tudi naši trgovci pričeli ravnati po geslu, naj se podpira predvsem slovenska, oziroma slovanska obrt. Slovenci nimamo razvite obrti, a kolikor je imamo, je sposobna najlepšega napredka. Zato so uvideli slovenski trgovci, da je treba podpirati vsaj ono domačo industrijo, ki že obstoji, in pri tej naročati potrebno blago. Tako je došla „Prvi jugoslovanski tovarni za kavine surogate“ v Ljubljani že cela vrsta dopisov iz vseh slovenskih pokrajin, s katerimi ji trgovci poročajo, da so popolnoma opustili prodajo izdelkov nemške tvrdke Franck iz Zagreba in da bodo razpečavali odslej le slovensko „Zvezdno“ cikorijo. Želeti bi bilo, da vsi slovenski trgovci brez izjeme slede temu lepemu zgledu in s tem praktično podpirajo gibanje, ki naj dovede slovenski narod do lepše bodočnosti. S strani odjemalcev jim ni pričakovati nobenega odpora, ker slovenski kupovalci sami zahtevajo, naj se jim da slovensko blago.

Narodno gospodarstvo.

Občinska hranilnica v Postojni izkazuje koncem meseca nov. 1908 naslednji promet in bilanco:

Račun hranilnih vlog:

Stanje začetkom leta	33.602 K 71 h
vloženo	373.966 „ 96 „
	407.569 K 67 h
dvignjeno	75.987 „ 94 h
Stanje koncem novembra	331.581 K 73 h

Račun posojil:

Stanje začetkom leta	11.065 K 40 h
izplačana posojila	290.072 „ 02 „
	301.137 K 42 h
vrnjena posojila	9.749 „ 40 „
Stanje posojil koncem novembra	231.488 K 02 h

Račun začasno naloženega denarja:

Stanje začetkom leta	22.965 K 58 h
naloženo	326.554 „ 44 „
	349.520 K 02 h
dvignjeno	162.760 „ — „
Stanje naloženega denarja	186.760 K 02 h
Račun reeskompta	140.200 K — h

Denarni promet:

Sprejemki	696.313 K 62 h
Izdatki	696.265 „ 87 „
Denarnega prometa je bilo skupno	1.392.579 K 49 h

V Postojni, dne 30. novembra 1908.

Ravnateljstvo.

Geranije in fuksije in sploh vse rastline, katerih listje jeseni rumeni in vene, morajo po zimi počivati. Ne prezimujmo jih zato v gorkih sobah, spravimo jih v hladno klet! Zaliti jih je treba le malokdaj.

Sadno drevje. Veje, ki stoje pregosto, naj se gladko odžagajo. Veje z ranami od krvavih uši naj se odstranijo in zažgo. Listje naj se spravi na kompost

in se naj tod pokrije z zemljo, da uničimo razne bolezni in mrčesa. Odstranimo mah od skorje; staro skorjo dreves, ki je odstopila, odlučimo, ker se za njo skrivajo najškodljivejša mrčesa. Kolikor visoko je mogoče naj se pobelijo debela in veje.

Deset konjskih zapovedi. (Iz Slov. kmečk. kol.)

1. Vedi, da imam kosmata ušesa. 2. Čuvaj mi zdravje! 3. Spravi dobro vprežno orodje! 4. Bos ti ne morem voziti. 5. V breg me ne presili. 6. Navzdol me ne pretiraj! 7. Po ravnici se ne bojim teže. 8. V hlevu ne pozabi name! 9. Moje črevo ne bodi prepolno! 10. Kakor ti meni, tako jaz tebi.

Pravila

Kmetskega založništva v Postojni, registrovane zadruge z omejenim poroštvom.

I. Tvrdka, sedež in namen zadruga.

§ 1. Tvrdka zadruga se glasi: Kmetsko založništvo v Postojni, registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Sedež zadruga je v Postojni.

§ 2. Namen zadruga je, pospeševati gospodarske koristi zadrušnikov s skupnim izdajanjem knjig in časopisov, političnih, strokovnih in leposlovnih brošur in publikacij, z izvrševanjem knjigotržke obrti in založništvom knjig.

Denarna sredstva v dosego tega namena so: deleži, vpisnine, upravni prispevki, izposojila, izkupila iz prodaje zadružnih publikacij, prostovoljni prispevki in podpore.

II. Članstvo, deleži, vpisnine in upravni prispevki.

§ 3. Zadružniki morajo biti fizično samopravne, ali pa tudi pravne osebe, ki so podpisale pristopno izjavo, plačale vpisnino in vsaj po 1 delež. O sprejemu odloča načelstvo.

§ 4. Deleži znašajo po 20 K. Vpisnino določi ob sprejemu člana načelstvo in sicer v znesku 80, 30, ali 5 K.

§ 5. V pokritje upravnih stroškov prispevajo zadružniki na podlagi izdanega računskega zaključka oz. proračuna.

§ 6. Vpisnine in deleži se vplačujejo v gotovini. Vpisnina postane popolnoma last zadruga. Deleži se ne obrestujejo.

§ 7. Članstvo se konča:

1.) s prostovoljnim izstopom. V tem slučaju pa mora dotičnik naznaniti odpoved do konca januarja načelstvu pismeno in terjati od načelstva potrdilo odpovedi;

2.) s smrtjo, konkurzom, ali kuratelo člana;

3.) z izključenjem od strani načelstva, ki ga more podati načelstvo zadružniku, ne navedši razlogov. Zoper to odredbo ni priziva.

§ 8. Kdor je zgubil članstvo, se udeležuje zgube in dobička za 2 leti, ki sledita neposredno onemu letu, v katerem je prenehalo zadružništvo. Delež se mu iz-

plača po določilu § 79 zakona z dne 9. aprila 1873 št. 70 dež. zak.

III. Jamstvo.

§ 9. Člani jamčijo za obveznost zadruga omejeno in sicer razun prvotnega deleža še s štirikratnim zneskom deleža za dobo označeno v § 8.

IV. Opravilno leto in bilanca.

§ 10. Opravilno leto je koledarsko leto.

§ 11. Koncem opravilnega leta se zaključijo računi in se napravi bilanca ter inventar po predpisih združnega in trgovskega prava.

Aktiva tvorijo: gotovina v blagajni, premakljivo in nepremakljivo imetje, oprava zavodov, zaloge in drugi imetek zadruga po pravi ceni, skrbno preiskani in cenjeni in sploh vsi predmeti, ki se vporabljajo.

Pasiva bilance tvorijo združni deleži, dolgovi in rezervni fond, ki služi za pokritje eventualnih zgub ali primanjkljajev ob sklepu leta.

§ 12. Bilanco pregledata dva člana zadruga (preglednika računov), katera ne smeta biti tudi člana vodstva in ki sta bila od občnega zbora za leto naprej v ta namen izvoljena; ona se morata tudi tekom leta prepričavati o pravilnem vodstvu računov in blagajne in v ta namen račune pregledavati ter podajati poročila o rezultatu pregledovanja vodstvu in občnemu zboru.

Ako pokaže računski zaključek za upravn preteklo leto čisti dobiček, se razdeli ta dobiček po sklepu občnega zbora s posebnim ozirom na rezervni fond.

§ 13. Če se pokaže zguba, odloči občni zbor, kako se mora pokriti. Pri tem velja načelo, da v pokritje služi v prvi vrsti rezervni fond in še-le v drugi vrsti odpisanje potrebnega dela deležev. Občni zbor pa sme določiti, da pripada svota čistega dobička prihodnjih let, ki bi pripadel drugače združnikom kakor dividenda, najprej v dopolnjenje deležev združne blagajne.

§ 14. rezervni fond upravlja vodstvo, ki je dolžno skrbeti za varno in plodonosno uporabo. Imetje, ki tvori rezervni fond, se uporablja skupno z drugim imetjem zadruga in se zaračunava v bilanci.

V. Vodstvo in uradniki.

§ 15. Upravni organ zadruga je vodstvo, ki ga voli občni zbor združnikov na 1 leto. Sestoji iz predsednika in 4 odbornikov, od katerih se določijo na vodstveni seji eden za podpredsednika, drugi za blagajnika in tretji za tajnika. Prvo vodstvo s preglednikom računov je določeno s to združno pogodbo in obdrži svoje funkcije do prvega (rednega) občnega zbora, ki se snide najdalje do konca l. 1909.

Glavni vodja eventualnih podjetij zadruga ima pravico, biti prisoten pri vseh posvetovanjih zadruga s posvetovalnim glasom, ako ni obenem član vodstva.

Legitimacija vodstvenih članov in namestnikov je zapisnik občnega zbora; ta zapisnik je tudi legitimacija funkcije predsednika; legitimacija funkcije ostalih vodstvenih članov razun predsednika je zapisnik vodstvene

seje, v kateri so bili izvoljeni in v kolikor so zapisani v register zadruga, tudi izpis iz tega registra.

Vodstvo se shaja redno enkrat na mesec na seji. Na zahtevo 2 vodstvenih članov se skliče seja tudi izven običajnega časa.

§ 16. Vodstvo upravlja ali samo, ali pa po uradnikih po določilih § 26 zak. z dne 9. aprila 1873 št. 70 drž. zak. vse združne posle, ki niso izrecno pridržani občnemu zboru.

Vodstvo posebno:

a) upravlja vse premakljivo in nepremakljivo imetje zadruga;

b) sklepa za zadrugo pogodbe z nastavljenim osebjem;

c) vodi tehnične in komercialne strani zadruga;

d) oskrbuje za zadrugo blago, opravo, stroje, sirovine in druge potrebe, razun nepremakljivih stvari, katerih nabava uprava in hipotekarna obveznost je pridržana sklepu občnega zbora;

e) poverjuje člana vodstva razun predsednika s funkcijami.

§ 17. Da je sklep vodstva veljaven, je treba navzočnosti najmanj 3 njegovih članov in nadpolovične večine navzočih glasov, pri čemur glasuje predsednik, kakor kak drug član vodstva. Če gre za vprašanje, tičeče se interesa posameznih članov vodstva, ne sme biti dotični interesovani navzoč pri seji in se torej ne udeležuje niti razpravljanja niti glasovanja. Pri enakosti glasov velja za sprejeto mnenje, ki mu pritrdi predsedujoči. Če ni navzoč niti predsednik, niti podpredsednik zadruga, predseduje pri vodstveni seji po letih najstarejši član vodstva. O vsaki vodstveni seji se napravi zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči člani. Zapisnik vodi tajnik, v njegovi nenavzočnosti pa član vodstva, določen od predsednika, odnosno pooblaščen združni uradnik.

§ 18. Vodstvo zastopa zadrugo na zunaj. Njegove listine so veljavno izdane in za zadrugo obvezne samo, če so podpisane od predsednika ali, če je ta odstopil, od podpredsednika ali pa od enega člana vodstva pod firmo zadruga, zapisane ali s pečatnikom natisnjene.

§ 19. Predsednik sklicuje seje in vodi obravnave v sejah vodstva in na občnih zbora, če je zadržan, nenavzoč, ali če je odstopil, zastopa ga s polno pravico in obveznostjo podpredsednik.

§ 20. Občni zbor se vrši začetkom vsakega leta najpozneje do konca marca; prvi redni občni zbor pa bo šele v marcu 1909.

Na občni zbor se vabijo združniki z oznanilom, obsegajočim spored, dan, uro in kraj občnega zbora v časopisu „Notranjec“ in sicer najmanj 8 dni preden se ima občni zbor vršiti.

Za veljavnost ustanovne seje zadruga, ki je ta pravila potrdila in ob enem določila prve funkcionarje, ni treba nobene njene naznanitve in odločijo o njej veljavne osebe, ki so pri njej navzoče, če so ugodna pogojem združništva in podpisali ta pravila oziroma pristopne izjave.

§ 21. Če zahtevajo zadružniki, ki zastopajo najmanj desetino glasov, je dolžan predsednik sklicati izredni občni zbor in predložiti v posvetovanje od zahtevajočih zadružnikov naznačeni spored, v kolikor se ta drži meje teh pravil. Enako sme predsednik sklicati izredni občni zbor, če se pokaže potreba, da se reši v njegov delokrog spadajoča nujna zadeva.

VI. Kompetenca občnega zbora in način glasovanja.

§ 22. Da občni zbor veljavno sklepa, treba je, da je na njem zastopan najmanj deseti del zadružnikov in najmanj peti del deležev. Če bi tega pogoja ne bilo, naj se skliče v teku 14 dni nov občni zbor z istim sporedom, ki sklepa pri vsakem številu zadružnikov in deležev. Občni zbor sklepa z nadpolovično večino navzočih h glasovanju opravičenih zadružnikov. Pravico razpravljati in voljen biti ima vsak zadružnik. Pravico glasovati pristojata zadružnikom po tem pravilu: Glasuje se z vzdigavanjem rok, če pa to zahteva četrtina navzočih, po imenih. Imetniku 1 deleža pristojata 1 glas, 2 glasova pristojata šele imetniku 3 deležev, 3 glasovi imetniku 6 deležev in na vsakih nadaljnjih 5 deležev ima imetnik vselej še 1 nadaljni glas. Več kakor 20 glasov ne more imeti noben zadružnik. Glasovati smejo zadružniki na občnem zboru osebno, ali pa po zastopniku, ki pa mora biti zadružnik in preskrbljen s specialnim pooblastilom. O veljavnosti neverjetnih pooblastil odloča definitivno vodstvo.

Volitve so tajne in se vršijo po listkih. Po soglasnem sklepu občnega zbora se morajo vršiti volitve z vzdigovanjem rok.

Če gre za to, da se zadruga razide, ali da se spremenijo pravila, je treba, da soglašata najmanj dve tretjini navzočih ali zastopanih glasov za razpust zadruge ali spremembo pravil. Vsak zadružnik ima pravico na občnem zboru razpravljati, predloge stavljati in vpogledavati v knjige in račune ter zahtevati pojasnila od vodstva.

§ 23. Občnemu zboru so pridržane sledeče pravice:

- voliti predsednika in 4 člane vodstva;
- voliti dva preglednika računov;
- potrditi letne račune in odločevati o njih, kakor tudi o tem, kako se naj brez škode naloži čisti dobiček;
- določiti remuneracije članom vodstva in preglednikom računov;
- odločiti o prodaji ali obveznosti nepremakljivega blaga, kakor tudi o pogodbah sploh, ako presega pogodbeni predmet vrednost 6000 K.
- odločevati o zadevah, ki jih predloži vodstvo občnem zboru v odločitev;
- sklepati o spremembi te združne pogodbe, o dodatkih k njej in o razpustu družbe.

Če nastane dvom o mejah kompetence vodstva in občnega zbora, naj se dotična zadeva predloži občnemu zboru, da odloči.

Zapisnik občnega zbora vodi tajnik, odnosno drug član vodstva, določen od predsednika in podpišeta ga razun zapisnikarja predsednik in en udeleženec občnega zbora, ki ni član vodstva.

VII. Razglasi.

§ 24. Sklepi vodstva, odnosno občnega zbora se razglasajo po potrebi z oznanili v zadružni pisarni na bitimi, z okrožnicami, ali pa s prijavljanjem v zadružnem glasilu.

§ 25. Člani prvega načelstva, katere legitimujejo ta pravila, so:

1. Fran Arko, posestnik v Postojni,
2. Dragotin Češnik, nadučitelj v Knežaku,
3. Milan Žnidaršič, trgovec v Matenji vasi,
4. Alojzij Domicelj, poštar v Zagorju na Pivki,
5. Maks Šeber, tiskar v Postojni.

Postojna, dne 26. decembra 1908.

Fr. Arko l. r., Milan Žnidaršič l. r., A. Domicelj l. r.,
Drag. Češnik l. r., Maks Šeber l. r.

Loterijske številke.

Dunaj, 28. novembra	36	66	62	16	67
Brno, 2. decembra	41	57	58	53	51

Išče se obrtnik ali penzionist

kateri bi prevzel vodstvo trgovine in gostilne (filijalke) na deželi. Gostilna in trgovina imata kar najboljšo pozicijo. — Kapitala ni treba investirati, pač pa se mora kavcijo položiti. — Pogoji po dogovoru. — Trgovsko izobražene osebe imajo prednost.

Ponudbe sprejema **upravništvo „Notranjca“**.

Iščem zastopnika

za Notranjsko s sedežem v Postojni, kateremu sem pripravljen plačevati po 80 — 120 K mesečne prispevnine za potovanje ter po 20 % provizije od doseženega prometa.

Prijazne ponudbe z opisom dosedanjega delovanja in referencami nasloviti na upravništvo tega lista.

300 fisoč

lepih, triletnih, smrekovih sadik

ima na prodaj

Krajni šolski svet v Postojni.

Kdor

hoče sebi in svojim otrokom odpraviti

kašelj

hripavost, nahod, oslovski kašelj, katar v grlu
naj kupi zdravniško priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami.

--- 5500 notarsko priznanih izpričeval. ---

Zavitek 20 in 40 h.

Škatlja 80 h.

Dobivajo se v sledečih lekarnah: **J. Hus**, Vipava; **F. Bakarčić**, Postojna; **A. Bohinc** in **U. Trnkóczy**, Ljubljana; **K. Andigajne**, Novomesto; **D. Pirc**, Idrija.

Ponudba.

Usojam slavnemu občinstvu naznaniti, da imam lepo množino vina

prav dobrega okusnega „Vipavca“.

Pripravljen sem ga na drobno prodajati t. j. od 56 litrov naprej, ter ga postaviti na postajo **Štanjel - Kobdilj po 26 vinarjev liter** proti povzetju. Za pristnost vina jamčim, kakor novi vinski zakon veleva.

Kdor si misli vino naročiti, naj pošlje na moje ime čisto dobro posodo (ne pa smrdljivo) na zgoraj omenjeno postajo, ob enem naj sporoči svoj naslov, kraj in postajo. Na zahtevo do pošljem tudi vzorec vina.

IVAN TURK

posestnik v Gaberji, pošta Štanjel na Krasu.

Zahtevajte pri nakupu **belo moko** in **mlevske izdelke** iz mlina

Vinka Majdiča v Kranju

s tem si pridobite **okusno in izborno blago**, ter ob enem koristite **narodni** in domači industriji.

Slavoj Jenko,

zastopnik g. Vinko Majdiča ima v Trnovem in Podgradu zaloge za oddaje na debelo.

Trgovci in obrtniki: „**Svoji k svojim!**“

Svoji k svojim!

Priporoča se častitemu občinstvu pri nakupovanju

jesenskega in zimskega blaga
za ženske in moške obleke
ter drugih potrebščin

slovenska trgovina

pri **„Češniku“**
Ljubljana

Stritarjeve ulice o Lingarjeve ulice

Postrežba strogo poštena. Cene najnižje.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Nova slovenska trgovina v LJUBLJANI

== Stritarjeve ulice 4 ==

LENASI & GERKMAN

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva otvorila
novo trgovino z manufakturnim in suknenim blagom.

Nizke cene!

Solidna postrežba!

Izvozna pivovarna v Senožecah

priporoča sl. občinstvu ter p. n. gg. gostilničarjem

svojo izborno a la plzenjsko, marčno ter izvozno pivo

== po najnižji ceni. ==

Pozor! Kmetje! Pozor!

SVOJI K SVOJIM!

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

Kmečki posojilnici

— v LJUBLJANI —

(nasproti Figovca — v lastni hiši na Dunajski cesti).

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$

V kmečki posojilnici je naloženo že **nad 15 milijonov kron.**

Rezervni zaklad čez K 300.000.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog.

Svoji k svojim, kmetje!

Svoji k svojim, kmetje!

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Želodčne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do jedi, krepe želodec, olajšujejo želodčne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Želodčni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam, kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v. priporoča

lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo

občinskega sluge

z letno plačo 800 kron. Službo je nastopiti 1. januarja 1909. — Primerno opremljene prošnje je vlagati do 15. decembra t. l.

Županstvo Cerknica,

dne 1. decembra 1908.

Fr. Šerko, župan.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
— dopoludne. —

☐☐☐

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6% .

☐☐☐

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.